

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Borgartún 29, 105 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 23050004

Ákvörðun nr. 17/2024

Þann 2. apríl 2024 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 17/2024.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá lögmanni f.h. [REDACTED] dags. 3. maí 2023. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við starfsaðferðir starfsmanna embætta Lögreglustjórans á Norðurlandi vestra og Lögreglustjórans á Norðurlandi eystra í tengslum við atvik sem átti sér stað í ágúst 2022 og svo starfsaðferðir lögreglu við rannsókn málsins.

Í fyrsta lagi eru gerðar athugasemdir við viðbragðstíma lögreglu en samkvæmt erindinu tók það lögreglu 25 mínútur að koma á vettvang.

Í öðru lagi eru gerðar athugasemdir við meinta ranga upplýsingagjöf til aðstandenda X í kjölfar atviksins. Einnig að langan tíma hafi tekið starfsmenn lögreglu að hafa samband við aðstandendur X eftir atburðina.

Í þriðja og fjórða lagi eru gerðar athugasemdir við rannsóknaraðferðir lögreglu. Annars vegar þann 27. júlí 2022 þegar afskipti voru höfð af X af starfsmönnum Lögreglustjórans á Norðurlandi eystra og hins vegar eru gerðar athugasemdir við meintar leiðandi spurningar starfsmanns Lögreglustjórans á Norðurlandi eystra, við skýrslutöku þann 7. febrúar 2023.

Tekið skal fram að þeir hlutar kvörtunarinnar sem lúta að rannsóknaraðferðum embættanna falla ekki undir valdsvið nefndarinnar, sbr. 35. gr. a. lögreglulaga nr. 19/1996 og afmarkast því ákvörðun nefndarinnar aðeins við þá hluta erindisins sem fela í sér kvörtun yfir framkomu og starfsaðferðum embættanna við meðferð málsins.

Nefndin óskaði eftir upplýsingum frá Lögreglustjóranum á Norðurlandi eystra með bréfi dags. 23. ágúst 2023 og frá embætti Lögreglustjórans á Norðurlandi vestra með bréfi dags. 24. janúar 2024.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Lögreglustjórinn á Norðurlandi eystra svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi dags. 8. september 2023. Meðfylgjandi voru m.a. endurrit símtala við Neyðarlínuna(NL) og Fjarskiptamiðstöð lögreglu(FMR) og greinargerð vegna samskipta NL og FMR og samskipta FMR og útkallslögreglu.

Lögreglustjórinn á Norðurlandi vestra svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi dags. 8. febrúar 2024. Meðfylgjandi var m.a. dagbókarfærsla vegna útkallsins.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. mgr. 1. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaöryggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lýtur að starfsaðferðum embætta Lögreglustjórans á Norðurlandi eystra og Lögreglustjórans á Norðurlandi vestra en einnig eru gerðar athugasemdir við rannsóknaraðferðir embættanna.

5.

Viðbragðstími lögreglu.

Í kvörtuninni eru gerðar athugasemdir við lengd viðbragðstíma Lögreglustjórans á Norðurlandi vestra. Í gögnum málsins kemur fram að fyrsta símtalið til Neyðarlínunnar (NL) [REDACTED] Áður en NL nær að færa símtalið yfir á Fjarskiptamiðstöð ríkislögreglustjóra (FMR) slitnar símtalið. Reynt var að hringja aftur í tilkynnanda í tvígang en án árangurs kl. 5:30 og 5:31. Síðan líður mínúta meðan FMR og NL eru að meta sannleiksgildi símtalsins. Klukkan 5:32:44 var ekki búið að ræsa út viðbragsaðila.

Klukkan 5:33:05 er aftur hringt í NL [REDACTED] en annar tilkynnandi þar sem óskað er eftir aðstoð. Símtalið varir í 2:22 mínútur. Á 22. sekúndu í símtalinu segist neyðarvörður vera að senda aðstoð og á mínútu 1:21 tilkynnir neyðarvörður að búið sé að boða sjúkrabifreið og lögreglu á mesta forgangi. Klukkan er þá 5:34.

Í umdæmi Lögreglustjórans á Norðurlandi vestra er ekki sólarhringsvakt. Fyrsta bakvakt var ræst út klukkan 5:34 og önnur bakvakt kl. 05:35. Ekki verður greint frá útkallsfyrirkomulagi sérsveitar.

Af framansögðu sést að það liðu 7 mínútur frá því að fyrsta hringing barst NL frá því að bakvakt lögreglu var boðuð út. Fyrsta lögreglubifreiðin mætir á staðinn klukkan 5:52. Þannig er lögreglan mætt á staðinn 25 mínútum eftir að fyrsta símtalið barst NL en aðeins 17-18 mínútum eftir að bakvakt lögreglu og rannsóknarlögreglu eru ræstir út. Þannig gefur fréttatilkynning Lögreglustjórans á Norðurlandi eystra á Facebook þann 10. febrúar 2023 villandi mynd af viðbragðstíma lögreglu en þar kemur fram að viðbragðstími hafi verið 26 mínútur.

Nefnd um eftirlit með lögreglu gerir ekki athugasemdir við viðbragðstíma lögreglunnar á Norðurlandi vestra í málinu. Nefndin telur að hann megi ekki rekja til starfshátta starfsmanna lögreglu í umrætt sinn.

6.

Röng upplýsingagjöf.

Í erindinu til nefndarinnar er einnig kvartað undan rangri upplýsingagjöf til aðstandenda X og að langan tíma hafi tekið að hafa upp á aðstandendum X. Þá kemur fram að kvartanda hafi ekki verið boðin aðstoð. Í bréfi lögreglustjóra til nefndarinnar eru aðstæður útskýrðar og aðfinnslur hraktar með málefnalegum hætti. Nefndin gerir ekki athugasemdir við störf lögreglustjóra hvað þennan lið varðar.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

7.

Rannsókn lögreglu.

Í bréfi kvartanda eru gerðar athugasemdir við það að atvik sem átti sér stað þann 27. júlí sama ár hafi ekki verið rannsakað af Lögreglustjóranum á Norðurlandi vestra og við rannsókn sakamálsins sjálfs hjá Lögreglustjóranum á Norðurlandi eystra. Gerðar eru athugasemdir við annars vegar við skort á rannsókn og hins vegar við leiðandi spurningar. Nefndin bendir á þau atriði sem kvartað er undan fellur undir eftirlit ríkissaksóknara sem fer með rannsókn sakamála. Er þessum lið því vísað frá nefnd um eftirlit með störfum lögreglu.

8.

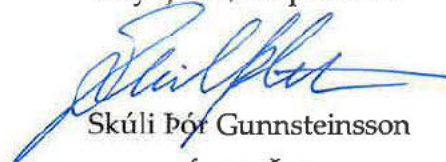
Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindið og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á Norðurlandi vestra og Norðurlandi eystra. Með hliðsjón af því hvernig málsatvikum var lýst í kvörtuninni og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefndin að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega refsiverða eða ámælisverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996. Nefndin telur því ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindisins.

Niðurstaða

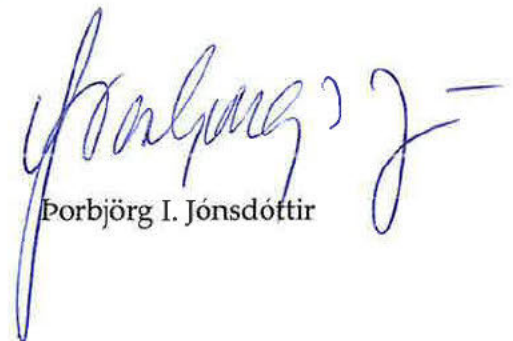
Ekki er tilefni til að aðhafast vegna erindis [REDACTED] varðandi viðbragðstíma og meintrar rangrar upplýsingagjafar lögreglu.

Erindi [REDACTED] er að hluta framsent embætti ríkissaksóknara sbr. 3. mgr. 35. gr. a. lögreglulaga nr. 90/1996, hvað varðar rannsókn lögreglu.

Reykjavík, 2. apríl 2024

Skúli Þór Gunnsteinsson
formaður

Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir